

Šis dokumentas yra skirtas tik informacijai, ir institucijos nėra teisiškai atsakingos už jo turinį

► **B**

EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS DIREKTYVA 2000/30/EB

2000 m. birželio 6 d.

dėl Bendrijoje važinėjančių komercinių transporto priemonių techninio patikrinimo keliuose

(OL L 203, 2000 8 10, p. 1)

iš dalies keičiama:

Oficialusis leidinys

		Nr.	puslapis	data
► <u>M1</u>	Komisijos direktyva 2003 m. balandžio 3 d.	L 90	37	2003 4 8
► <u>M2</u>	Komisijos direktyva 2010/47/ES 2010 m. liepos 5 d.	L 173	33	2010 7 8

**EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS DIREKTYVA
2000/30/EB**

2000 m. birželio 6 d.

**dėl Bendrijoje važinėjančių komercinių transporto priemonių
techninio patikrinimo keliuose**

EUROPOS PARLAMENTAS IR EUROPOS SAJUNGOS TARYBA,

atsižvelgdami į Europos bendrijos steigimo sutartį, ypač į jos 71
straipsnio 1 dalies c ir d punktus,

atsižvelgdami į Komisijos pasiūlymą ⁽¹⁾,

atsižvelgdami į Ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto nuomonę ⁽²⁾,

pasitarę su Regionų komitetu,

veikdami pagal Sutarties 251 straipsnyje nustatytą tvarką ⁽³⁾,

kadangi:

- (1) Intensyvėjantis eismas visoms valstybėms narėms kelia panašaus pobūdžio ir svarbos saugumo ir aplinkosaugos problemų.
- (2) Siekiant saugumo keliuose, aplinkos apsaugos ir lygiateisės konkurencijos, komercines transporto priemones būtų galima naudoti tik tada, kai jų priežiūra užtikrina gerą techninę būklę.
- (3) Remiantis 1996 m. gruodžio 20 d. Direktyva 96/96/EB dėl valstybių narių įstatymų, reglamentuojančių motorinių transporto priemonių ir jų priekabų techninę apžiūrą, suderinimo ⁽⁴⁾, kiekvienais metais įgaliotoji institucija atlieka komercinių transporto priemonių apžiūrą.

⁽¹⁾ OL C 190, 1998 6 18, p. 10 ir OL C 116E, 2000 4 26, p. 7.

⁽²⁾ OL C 407, 1998 12 28, p. 112.

⁽³⁾ 1999 m. vasario 9 d. pareikšta Europos Parlamento nuomonė (OL C 150, 1999 5 28, p. 27), 1999 m. gruodžio 2 d. pareikšta bendroji Tarybos pozicija ir 2000 m. kovo 14 d. Europos Parlamento sprendimas (dar nepaskelbtas *Oficialiajame leidinyje*). 2000 m. balandžio 13 d. Tarybos sprendimas.

⁽⁴⁾ OL L 46, 1997 2 17, p. 1. Direktyva su pakeitimais, padarytais Komisijos direktyva 1999/52/EB (OL L 142, 1999 6 5, p. 26).

▼ B

- (4) Direktyvos 94/12/EB ⁽¹⁾ 4 straipsnyje numatomas daugiakryptis kelių transporto priemonių keliamos taršos mažinimo priemonių ekonominio efektyvumo principas; kadangi tas principas buvo įtrauktas į Europos „Auto-oil I“ programą, objektyviai įvertinančią visas naudingiausias transporto priemonių technologijas, degalų kokybės, monitoringo ir techninės priežiūros priemones, taip pat netechninio pobūdžio priemones, siekiant mažinti kelių transporto priemonių išmetamų teršalų kiekį.
- (5) Atsižvelgdami į tą principą, Europos Parlamentas ir Taryba priėmė Direktyvą 98/70/EB ⁽²⁾, skirtą degalų kokybei gerinti, o siekdami nustatyti griežtesnes išmetamųjų teršalų normas, priėmė Direktyvą 98/69/EB ⁽³⁾, taikomą lengviesiems automobiliams ir lengvosios komercinės transporto priemonės, bei Direktyvą 1999/96/EB ⁽⁴⁾, taikomą sunkiasvorių krovinių transporto priemonėms.
- (6) Ši direktyva yra to paties principo dalis, tačiau atrodo, kad šiuo metu aplinkos apsaugos atžvilgiu būtų veiksmingiau ne griežtinti Direktyvoje 96/96/EB nustatytus techninių apžiūrų standartus, bet numatyti techninės būklės patikrinimus keliuose, siekiant užtikrinti tos direktyvos taikymą visus metus.
- (7) Reglamentuotoji kasmetinė techninė apžiūra iš esmės nepakankamai užtikrina, kad patikrintos komercinės transporto priemonės per visus metus išlieka geros techninės būklės.
- (8) Veiksmingas vykdymas taikant tikslinius papildomus techninės būklės patikrinimus keliuose yra svarbi ekonominio efektyvumo priemonė, siekiant kontroliuoti keliais važinėjančių komercinių transporto priemonių techninės priežiūros lygį.
- (9) Techninės apžiūros keliuose turėtų būti atliekamos neatsižvelgiant į vairuotojo pilietybę ar komercinės transporto priemonės registracijos šalį arba eksploatacijos pradžios datą.

⁽¹⁾ 1994 m. kovo 23 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 94/12/EB dėl priemonių, kurių būtina imtis oro apsaugai nuo motorinių transporto priemonių išmetamųjų teršalų, iš dalies keičianti Direktyvą 70/220/EEB (OL L 100, 1994 4 19, p. 42).

⁽²⁾ 1998 m. spalio 13 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 98/70/EB dėl benzino ir dyzelinių degalų kokybės, iš dalies keičianti Tarybos direktyvą 93/12/EEB (OL L 350, 1998 12 28, p. 58).

⁽³⁾ 1998 m. spalio 13 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 98/69/EB dėl priemonių, kurių būtina imtis oro apsaugai nuo motorinių transporto priemonių išmetamųjų teršalų, iš dalies keičianti Tarybos direktyvą 70/220/EEB (OL L 350, 1998 12 28, p. 1).

⁽⁴⁾ 1999 m. gruodžio 13 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 1999/96/EB dėl valstybių narių įstatymų, reglamentuojančių priemones, kurių būtina imtis mažinant transporto priemonėse naudojamų uždegimo suspaudimu variklių išmetamuosius dujinius bei kietųjų dalelių teršalus ir transporto priemonėse naudojamų kibirkštinio uždegimo variklių, kaip kurą vartojančių gamtines dujas ir suskystintas naftos dujas, išmetamuosius dujinius teršalus, suderinimo ir iš dalies keičianti Tarybos direktyvą 88/77/EEB (OL L 44, 2000 2 16, p. 1).

▼B

- (10) Metodas, taikomas pasirenkant tikrintinas transporto priemones turėtų būti pagrįstas tiksliniu principu, labiausiai siekiant atpažinti transporto priemones, kurių techninė priežiūra tikriausiai yra prasčiausia, tokiu būdu padidinant institucijų veiklos efektyvumą ir iki minimumo sumažinant vairuotojų ir operatorių patiriamas sąnaudas ir gaišatį.
- (11) Jeigu patikrintoje transporto priemonėje aptikta rimtų trūkumų, turi būti suteikta galimybė paprašyti valstybės narės, kurioje transporto priemonė registruota arba buvo pateikta eksploatuoti, kompetentingų institucijų imtis atitinkamų priemonių ir informuoti prašančiąją valstybę narę apie visas vėlesnes priemones, kurių buvo imtasi.
- (12) Šiai direktyvai įgyvendinti būtinos priemonės turi būti patvirtintos atsižvelgiant į 1999 m. birželio 28 d. Tarybos sprendimą 1999/468/EB, nustatantį Komisijos naudojimosi jai suteiktais įgyvendinimo įgaliojimais tvarką⁽¹⁾.
- (13) Pagal Sutarties 5 straipsnyje išdėstytus subsidiarumo ir proporcingumo principus valstybės narės negali iki galo įvykdyti pasiūlytų veiksmų - įvesti Bendrijoje važinėjančių komercinių transporto priemonių patikrinimų keliuose tvarką, todėl atsižvelgiant į veiksmų mastą, juos geriau įvykdytų Bendrija; ši direktyva neapima platesnės nei tuo tikslu būtina srities,

PRIĖMĖ ŠIĄ DIREKTYVĄ:

1 straipsnis

1. Siekiant pagerinti saugumą keliuose ir aplinkos apsaugą, šios direktyvos tikslas yra užtikrinti, kad Bendrijos valstybių narių teritorijose važinėjančios komercinės transporto priemonės labiau atitiktų tam tikras technines sąlygas, nustatytas Direktyva 96/96/EB.

2. Šioje direktyvoje nustatomos tam tikros Bendrijos teritorijoje važinėjančių komercinių transporto priemonių techninės būklės patikrinimų keliuose sąlygos.

3. Nepažeidžiant Bendrijos teisės aktų, ši direktyva neturi įtakos valstybių narių teisei atlikti patikrinimus, kuriems ši direktyva netaikoma arba atlikti kitokio pobūdžio kelių transporto priemonių patikrinimus, ypač su komercinėmis transporto priemonėmis susijusias apžiūras. Kita vertus, atliekant į šios direktyvos taikymo sritį nepatenkančius patikrinimus, valstybei narei niekas netrukdo ne valstybinės reikšmės kelyje patikrinti I priede išvardytus dalykus.

⁽¹⁾ OL L 184, 1999 7 17, p. 23.

2 straipsnis

Šioje direktyvoje:

- a) „komercinė transporto priemonė“ reiškia motorines transporto priemones ir priekabas, patenkančias į Direktyvos 96/96/EB I priede apibrėžtas 1, 2 ir 3 kategorijas;
- b) „techninės būklės patikrinimas keliuose“ reiškia valstybės narės teritorijoje važinėjančios komercinės transporto priemonės techninio pobūdžio patikrinimą, apie kurį valdžios institucijos nepraneša ir todėl jis yra netikėtas, valstybinės reikšmės keliuose atliekamas valdžios institucijų ar joms prižiūrint;
- c) „techninė apžiūra“ reiškia transporto priemonės techninės būklės patikrinimą, numatytą Direktyvos 96/96/EB II priede.

3 straipsnis

1. Kiekviena valstybė narė įveda komercinių transporto priemonių, kurioms taikoma ši direktyva, techninės būklės patikrinimus keliuose, leidžiančius pasiekti 1 straipsnyje įvardytų tikslų, atsižvelgiant į nacionalines priemones, taikomas tokioms transporto priemonėms pagal Direktyvą 96/96/EB.

2. Kiekvienas techninės būklės patikrinimas keliuose atliekamas neat-sižvelgiant į vairuotojo pilietybę, komercinės transporto priemonės registracijos šalį ar eksploatacijos pradžios datą, atkreipiant dėmesį į tai, kad reikia iki minimumo sumažinti vairuotojų ir operatorių patiriamas sąnaudas ir gaišatį.

4 straipsnis

1. Techninės būklės patikrinimą keliuose sudaro vienas, du arba visi šie aspektai:

- a) vizualinis stovinčios komercinės transporto priemonės techninės priežiūros būklės įvertinimas;
- b) 5 straipsnyje nurodytos paskutinio techninės būklės patikrinimo keliuose ataskaitos tikrinimas arba transporto priemonės techninę būklę patvirtinančių dokumentų ir, ypač jeigu transporto priemonė registruota arba eksploatuota valstybėje narėje, įrodymas, kad komercinės transporto priemonės atžvilgiu buvo atlikta įstatymais įtvirtinta techninė apžiūra pagal Direktyvą 96/96/EB;
- c) patikrinimas ieškant pažeidimų, susijusių su vienu, daugiau negu vienu arba visais I priedo 10 punkte išvardytais dalykais, kuriuos reikia tikrinti.

2. Stabdžių sistemos ir išmetamųjų dujų kiekio patikrinimas atliekamas laikantis II priede nustatytų taisyklių.

3. Prieš atlikdamas I priedo 10 punkte išvardytų dalykų patikrinimą, inspektorius išnagrinėja paskutinį techninės apžiūros pažymėjimą ir (arba) paskutinę techninės būklės patikrinimo keliuose ataskaitą, kurią gali pateikti vairuotojas.

▼B

Inspektorius taip pat gali išnagrinėti visus kitus saugos sertifikatus, išduotus patvirtintųjų institucijų ir tam tikrais atvejais, pateiktus vairuotojo.

Jeigu iš šių sertifikatų ir (arba) ataskaitos matyti, kad vienas iš I priedo 10 punkte išvardytų dalykų buvo patikrintas per ankstesnius tris mėnesius, tas dalykas dar kartą netikrinamas, išskyrus atvejus, kai trūkumas ir (arba) pažeidimas akivaizdus.

5 straipsnis

1. Techninės būklės patikrinimo keliuose ataskaitą dėl 4 straipsnio 1 dalies c punkte nurodyto patikrinimo sudaro tą patikrinimą atlikusi valdžios institucija arba inspektorius. Ataskaitos pavyzdys pateiktas I priede, kurio 10 punkte yra tikrinamų dalykų sąrašas. Valdžios institucija arba inspektorius turi pažymėti atitinkamus laukelius. Ataskaita turi būti pateikta komercinės transporto priemonės vairuotojui.

2. Jeigu valdžios institucija arba inspektorius mano, kad komercinės transporto priemonės techninės priežiūros trūkumai, ypač stabdžių sistemos trūkumai, gali kelti tokį pavojų saugumui, kad reiktų atlikti papildomą patikrinimą, komercinė transporto priemonė, remiantis Direktyvos 96/96/EB 2 straipsniu, gali būti nuodugniau apžiūrėta artimiausiam valstybės narės nurodytame apžiūrų centre.

Jei techninės būklės patikrinimo keliuose, nurodyto 4 straipsnio 1 dalyje, arba nuodugnesnės apžiūros, minėtos šios dalies pirmojoje pastraipoje, metu tampa aišku, kad komercinė transporto priemonė kelia rimtą grėsmę joje esantiems keleiviams arba kitiems eismo dalyviams, gali būti uždrausta naudoti tą transporto priemonę iki to laiko, kol bus pašalinti pastebėtieji pavojingi trūkumai.

6 straipsnis

Kas dveji metai iki kovo 31 d. valstybės narės praneša Komisijai surinktus ankstesnių dvejų metų duomenis apie patikrintų komercinių transporto priemonių, klasifikuojamų pagal kategorijas, apibrėžtas I priedo 6 punkte, ir pagal registracijos šalį, skaičių bei patikrintus dalykus ir rastus trūkumus remiantis I priedo 10 punktu.

Pirmieji pateikiami duomenys apima dvejų metų laikotarpį, kuris prasideda 2003 m. sausio 1 d.

Komisija šią informaciją toliau perduoda Europos Parlamentui.

7 straipsnis

1. Taikydamos šią direktyvą valstybės narės padeda viena kitai. Jos ypač suteikia viena kitai išsamios informacijos apie tarnybą (-as), atsakingą už patikrinimų vykdymą ir praneša asmenų pasiteirauti pavardes.

▼B

2. Apie rimtus nerezidentui priklausančios komercinės transporto priemonės trūkumus, ypač jeigu dėl jų naudoti tą transporto priemonę uždraudžiama, pranešama valstybės narės, kurioje transporto priemonė yra registruota arba eksploatuota, kompetentingoms institucijoms, pateikiant ataskaitą, kurios pavyzdys pateiktas I priede, tačiau neapribojant patraukimo baudžiamojon atsakomybėn pagal valstybės narės, kurioje buvo nustatyti trūkumai, galiojančius teisės aktus.

Nepažeidžiant 5 straipsnio, valstybės narės, kurioje nerezidentui priklausančioje komercinėje transporto priemonėje pastebėtas rimtas trūkumas, kompetentingos institucijos gali kreiptis į valstybės narės, kurioje transporto priemonė yra registruota arba eksploatuota, kompetentingas institucijas prašydamos pažeidėjui pritaikyti atitinkamas priemones, pavyzdžiui, atlikti papildomą transporto priemonės techninį patikrinimą.

Kompetentingos institucijos, kurioms adresuotas toks prašymas, informuoja valstybės narės, kurioje buvo nustatyti komercinės transporto priemonės trūkumai, kompetentingas institucijas apie visas pažeidėjui pritaikytas priemones.

8 straipsnis

Visi pakeitimai, reikalingi, kad I priedas arba II priede nustatyti techniniai standartai būtų suderinti su technikos pažanga, priimami laikantis 9 straipsnio 2 dalyje nustatytos tvarkos.

Tačiau tokiais pakeitimais neturi būti išplečiama šios direktyvos taikymo sritis.

9 straipsnis

1. Komisijai padeda Derinimo su technikos pažanga komitetas, įkurtas Direktyvos 96/96/EB 8 straipsniu (toliau? komitetas).

2. Kai į šią pastraipą daroma nuoroda, taikomi Sprendimo 1999/468/EB 5 ir 7 straipsniai, įgyvendinantys to sprendimo 8 straipsnio nuostatas.

Sprendimo 1999/468/EB 5 straipsnio 6 dalyje numatytas laikotarpis prilyginamas trimis mėnesiams.

3. Komitetas priima savo darbo reglamentą.

10 straipsnis

Valstybės narės nustato su baudomis susijusias priemones, kurios turi būti taikomos, jeigu vairuotojas arba operatorius nesilaiko techninių reikalavimų, tikrinamų remiantis šia direktyva.

Jos imasi visų būtinų priemonių siekiant užtikrinti, kad tos baudos būtų pritaikytos. Tokiu būdu numatytos baudos yra veiksmingos, atitinkančios pažeidimą ir atgrasančios.

▼B*11 straipsnis*

Per metus nuo tada, kai iš valstybių narių gauti 6 straipsnyje nurodyti duomenys, Komisija pateikia Tarybai ataskaitą dėl šios direktyvos taikymo kartu su pasiektų rezultatų santrauka.

I pirmąją ataskaitą įtraukiami dvejų metų laikotarpio, prasidedančio 2003 m. sausio 1 d., duomenys.

12 straipsnis

1. Valstybės narės priima įstatymus ir kitus teisės aktus, kurie, įsigalioję iki 2002 m. rugpjūčio 10 d., įgyvendina šią direktyvą. Apie tai jos nedelsdamos praneša Komisijai.

2. Valstybės narės, tvirtindamos šias priemones, daro jose nuorodą į šią direktyvą arba tokia nuoroda daroma jas oficialiai skelbiant. Nuorodos darymo tvarką nustato valstybės narės.

3. Valstybės narės pateikia Komisijai šios direktyvos taikymo srityje priimtų nacionalinės teisės aktų pagrindinių nuostatų tekstus.

13 straipsnis

Ši direktyva įsigalioja jos paskelbimo *Europos Bendrijų oficialiajame leidinyje* dieną.

14 straipsnis

Ši direktyva skirta valstybėms narėms.

▼ **M2***I PRIEDAS*

(priekinė pusė)

TECHNINĖS BŪKLĖS PATIKRINIMO KELIUOSE ATASKAITOS IR TIKRINAMŲ DALYKŲ SĄRAŠO PAVYZDYS

1. Patikrinimo vieta .....
2. Data .....
3. Laikas .....
4. Transporto priemonės šalies ženklas ir valstybinis numeris .....
5. Transporto priemonės identifikavimo numeris (VIN) .....
6. Transporto priemonės kategorija

a) ☐ N2 ^(a) (nuo 3,5 iki 12 t)	e) ☐ M2 ^(a) (> 9 sėdimosios vietos ^(b) , iki 5 t)
b) ☐ N3 ^(a) (daugiau nei 12 t)	f) ☐ M3 ^(a) (> 9 sėdimosios vietos ^(b) , daugiau nei 5 t)
c) ☐ O3 ^(a) (nuo 3,5 iki 10 t)	g) ☐ kita transporto priemonės kategorija (1 straipsnio 3 dalis)
d) ☐ O4 ^(a) (daugiau nei 10 t)	
7. Transporto įmonė
  - a) pavadinimas ir adresas .....
  - .....
  - b) Bendrijos licencijos numeris ^(c) (Reglamentas (EB) Nr. 1072/2009) .....
8. Vairuotojo pilietybė .....
9. Vairuotojo vardas ir pavardė .....
10. Tikrinamų dalykų sąrašas .....

	Patikrinta ^(d)	Nepatikrinta	Neatitinka ^(e)
0) identifikavimas ^(f)	☐	☐	☐
1) stabdymo įranga	☐	☐	☐
2) vairavimo įrenginiai ^(f)	☐	☐	☐
3) matomumas ^(f)	☐	☐	☐
4) apšvietimo įranga ir elektrinė sistema ^(f)	☐	☐	☐
5) tiltai, ratai, padangos, pakaba ^(f)	☐	☐	☐
6) važiuoklė ir prie važiuoklės tvirtinami mazgai ^(f)	☐	☐	☐
7) kita įranga, įskaitant tachografą ^(f) ir greičio ribotuvą	☐	☐	☐
8) neigiami veiksniai, įskaitant išmetamąsias dujas ir degalų ir (arba) alyvos nuotėkį	☐	☐	☐

▼ M2

11. Patikrinimo rezultatas:
 Draudimas naudoti transporto priemonę, kurioje nustatyta pavojingų defektų
12. Kita informacija ir (arba) pastabos: .....
13. Patikrinimą atlikusi (-ęs) institucija arba pareigūnas ar inspektorius
 Parašai:

Tikrinimą atlikusios institucijos pareigūnas
 arba inspektorius

Vairuotojas

.....

.....

Pastabos:

- (a) Transporto priemonės kategorija pagal Direktyvos 2007/46/EB II priedą (OL L 263, 2007 10 9, p. 1).
- (b) Keleivių vietų skaičius, įskaitant vairuotojo vietą (registracijos pažymėjimo S.1 punktas).
- (c) Jei yra.
- (d) „Patikrinta“ – patikrinta bent vienas arba daugiau Direktyvos 2009/40/EB su pakeitimais, padarytais Direktyva 2010/48/ES, II priede išvardytų šios grupės dalykų.
- (e) Defektai nurodyti atvirksčiojoje pusėje.
- (f) Bandymo metodai ir defektų vertinimo gairės pagal Direktyvos 2010/40/EB su pakeitimais, padarytais Direktyva 2010/48/ES, II priedą.

▼ M2

(atvirkščioji pusė)

0.	TRANSPORTO PRIEMONĖS IDENTIFIKAVIMO DUOMENYS	1.4.1.	Veikimas	4.5.3.	Ijungimas ir išjungimas	6.1.9.	Variklio veikimas
		1.4.2.	Veiksmingumas	4.5.4.	Atitiktis reikalavimams	6.2.	Kabina ir kėbulas
0.1.	Valstybinio numerio ženklai	1.5.	Stabdžio-lėtintuvo sistemos veikimas	4.6.	Atbulinės eigos žibintai	6.2.1.	Būklė
0.2.	Transporto priemonės identifikavimo ir (arba) važiuoklės serijos numeris	1.6.	Stabdžių su antiblokavimo įtaisu sistema	4.6.1.	Būklė ir veikimas	6.2.2.	Tvirtinimas
1.	STABDYMO ĮRANGA	2.	VAIRAVIMO ĮRENGINIAI	4.6.2.	Ijungimas ir išjungimas	6.2.3.	Durys ir durų fiksatoriai
1.1.	Mechaninė būklė ir veikimas	2.1.	Mechaninė būklė	4.6.3.	Atitiktis reikalavimams	6.2.4.	Grindys
1.1.1.	Darbinio stabdžio pedalo ašis	2.1.1.	Vairo reduktoriaus būklė	4.7.	Galinio valstybinio numerio ženklo apšvietimo žibintas	6.2.5.	Vairuotojo sėdynė
1.1.2.	Pedalo būklė ir stabdžio įjungimo įtaiso eiga	2.1.2.	Vairo reduktoriaus korpuso įtvirtinimas	4.7.1.	Būklė ir veikimas	6.2.6.	Kitos sėdynės
1.1.3.	Vakuuminis siurblys arba kompresorius ir rezervuarai	2.1.3.	Vairo mechanizmo jungčių būklė	4.7.2.	Atitiktis reikalavimams	6.2.7.	Vairavimo priemonės
1.1.4.	Nepakankamo slėgio įspėjamasis manometras arba indikatorius	2.1.4.	Vairo mechanizmo jungčių veikimas	4.8.	Atšvaitai, matomumo gerinimo ženklai ir galiniai ženklinimo skydeliai	6.2.8.	Kabinos laipteliai
1.1.5.	Rankinio stabdžio valdymo vožtuvas	2.1.5.	Vairo stiprintuvas	4.8.1.	Būklė	6.2.9.	Kiti vidaus ir išorės įtaisai ir įranga
1.1.6.	Stovėjimo stabdžio valdymo svirtis, stovėjimo stabdžio rektinis mechanizmas	2.2.	Vairaratis ir vairo kolonėlė	4.8.2.	Atitiktis reikalavimams	6.2.10.	Purvasaugiai (sparnai), apsaugos nuo aptaškymo įtaisai
1.1.7.	Stabdymo sistemos čiaupai (atbuliniai vožtuvai, apsauginiai vožtuvai, regulatoriai)	2.2.1.	Vairaračio būklė	4.9.	Privalomosios apšvietimo įrangos signalinės lemputės	7.	KITA ĮRANGA
1.1.8.	Priekabų stabdžių jungtys (elektrinės ir pneumatinės)	2.2.2.	Vairo kolonėlė	4.9.1.	Būklė ir veikimas	7.1.	Saugos diržai ir (arba) sagtys
1.1.9.	Suspausto oro balionas	2.3.	Vairo mechanizmo laisvumas	4.9.2.	Atitiktis reikalavimams	7.1.1.	Įtvirtinimo patikimumas
1.1.10.	Stabdžių stiprintuvai, pagrindinis cilindras (hidraulinės sistemos)	2.4.	Priekinių ratų nustatymo kampų suregulavimas	4.10.	Elektros jungtys tarp vilkiko ir priekabos arba puspriekabės	7.1.2.	Būklė
1.1.11.	Standūs stabdžių sistemos vamzdeliai	2.5.	Priekabos vairuojamosios ašies sukamoji platforma	4.11.	Elektros instaliacija	7.1.3.	Saugos diržo įtempimo ribotuvai
1.1.12.	Lankščios stabdžių sistemos žarnelės	3.	MATOMUMAS	4.12.	Neprivalomieji žibintai ir atšvaitai	7.1.4.	Saugos diržo įtempimo įtaisai
1.1.13.	Stabdžių antdeklai ir trinkelės	3.1.	Matymo laukas	4.13.	Elektros akumuliatoriai	7.1.5.	Saugos oro pagalvė
1.1.14.	Stabdžių būgnai, stabdžių diskai	3.2.	Stiklo būklė	5.	TILTAI, RATAI, PADANGOS IR PAKABA	7.1.6.	Papildomos apsaugos sistemos (angl. SRS)
1.1.15.	Stabdžių lynai, stabdžių trauklės, svirtys, jungtys	3.3.	Galinio vaizdo veidrodžiai	5.1.	Tiltai	7.2.	Gesintuvas
1.1.16.	Stabdžių cilindrai (įskaitant stabdymo mechanizmą su spyruokliniu energijos akumuliatoriumi ar hidrauliniais cilindrus)	3.4.	Priekinio stiklo valytuvai	5.1.1.	Ašys	7.3.	Spynelės ir apsaugos nuo vagystės įtaisai
1.1.17.	Stabdymo jėgos regulatorius	3.5.	Priekinio stiklo apšildiklis	5.1.2.	Ašigaliai	7.4.	Avarinio sustojimo ženklas
1.1.18.	Tarpo regulatoriai ir indikatoriai	3.6.	Apipūtimo sistema	5.1.3.	Ratų guoliai	7.5.	Pirmosios pagalbos vaistinė
1.1.19.	Stabdžio-lėtintuvo sistema (jeigu įrengta arba jeigu privalo būti įrengta)	4.	ŽIBINTAI, ATŠVAITAI, ELEKTROS ĮRANGA	5.2.	Ratai ir padangos	7.6.	Ratų atsparas
1.1.20.	Automatinis priekabos stabdžių veikimas	4.1.	Priekiniai žibintai	5.2.1.	Rato stebulė	7.7.	Garsinis signalas
1.1.21.	Visa stabdymo sistema	4.1.1.	Būklė ir veikimas	5.2.2.	Ratai	7.8.	Spidometras
1.1.22.	Patikrinimo jungtys	4.1.2.	Suregulavimas	5.2.3.	Padangos	7.9.	Tachografas
1.2.	Darbinio stabdžio veikimas ir veiksmingumas	4.1.3.	Ijungimas ir išjungimas	5.3.	Pakabos sistema	7.10.	Greičio ribotuvai
1.2.1.	Veikimas	4.1.4.	Atitiktis reikalavimams	5.3.1.	Spyruoklės ir stabilizatoriai	7.11.	Ridos skaitiklis
1.2.2.	Veiksmingumas	4.1.5.	Lygio regulavimo įtaisai	5.3.2.	Amortizatoriai	7.12.	Elektroninė stabilumo kontrolė (angl. ESC)
1.3.	Atsarginio (avarinio) stabdžio veikimas ir veiksmingumas	4.1.6.	Priekinių žibintų valymo įtaisai	5.3.3.	Kardaninio veleno vamzdis, stūmikliai, skersinės ir išilginės pakabos svirtys	8.	TRUKŠMAS
1.3.1.	Veikimas	4.2.	Priekiniai ir galiniai gabarito žibintai, išilginio ir skersinio kontūro gabarito žibintai	5.3.4.	Pakabos šarnyrai	8.1.	Triukšmo slopinimo sistema
1.3.2.	Veiksmingumas	4.2.1.	Būklė ir veikimas	5.3.5.	Pneumatinė pakaba	8.2.	Išmetamieji teršalai
1.4.	Stovėjimo stabdžio veikimas ir veiksmingumas	4.2.2.	Ijungimas ir išjungimas	6.	VAŽIUOKLĖ IR PRIEVAŽIUOKLĖS TVIRTINAMI MAZGAI	8.2.1.	Benzininio variklio išmetamieji teršalai
		4.2.3.	Atitiktis reikalavimams	6.1.	Važiuoklė arba rėmas ir prie jų tvirtinami mazgai	8.2.1.1.	Išmetamųjų teršalų kontrolės įranga
		4.3.	Stabdymo signalo žibintai	6.1.1.	Bendra būklė	8.2.1.2.	Išmetamieji dujiniai teršalai
		4.3.1.	Būklė ir veikimas	6.1.2.	Išmetimo vamzdziai ir duslintuvai	8.2.2.	Dyzelinių variklių išmetamieji teršalai
		4.3.2.	Ijungimas ir išjungimas	6.1.3.	Degalų bakas ir vamzdeliai (įskaitant šildymo degalų baką ir vamzdelius)	8.2.2.1.	Išmetamųjų teršalų kontrolės įranga
		4.3.3.	Atitiktis reikalavimams	6.1.4.	Buferiai, šoniniai ir galiniai apsaugos nuo palindimo po transporto priemone įtaisai	8.2.2.2.	Išmetamųjų dujų neskaidrumas
		4.4.	Posūkio rodiklių ir avarinės signalizacijos žibintai	6.1.5.	Atsarginio rato laikiklis	8.3.	Elektromagnetinių trukdžių slopinimas
		4.4.1.	Būklė ir veikimas	6.1.6.	Sukabinimo įtaisai ir vilkimo įranga	8.4.	Kiti su aplinka susiję dalykai
		4.4.2.	Ijungimas ir išjungimas	6.1.7.	Transmisija	8.4.1.	Matomi dūmai
		4.4.3.	Atitiktis reikalavimams	6.1.8.	Variklio tvirtinimo dalys	8.4.2.	Skysčių nuotėkis
		4.4.4.	Mirkėjimo dažnis				
		4.5.	Priekiniai ir galiniai rūko žibintai				
		4.5.1.	Būklė ir veikimas				
		4.5.2.	Suregulavimas				

▼ **M2***II PRIEDAS*

TURINYS

1. ĮVADAS
2. PATIKRINIMO REIKALAVIMAI
  1. Stabdymo įranga
  8. Neigiami veiksniai

1. ĮVADAS

Šiame priede nustatomos taisyklės, pagal kurias keliuose atliekamas techninis stabdžių sistemų bandymas ir (arba) jų tikrinimas ir nustatomas išmetamųjų teršalų kiekis. Atliekant patikrinimus keliuose naudoti įrangą neprivaloma. Tačiau patikrinimų, kuriuos atliekant naudojama įranga, kokybė būna aukštesnė, todėl rekomenduojama ją naudoti, jei įmanoma.

Dalykai, kuriuos galima patikrinti tik naudojant įrangą, pažymėti raide **(E)**.

Jeigu nurodyta, kad patikros metodas yra vizuali apžiūra, tai reiškia, kad be vizualios apžiūros tikrintojas, jeigu galima, taip pat turėtų pamėginti tuos tikrinamus dalykus valdyti, įvertinti triukšmą arba taikyti kitas tinkamas patikros priemones nenaudodamas įrangos.

2. PATIKRINIMO REIKALAVIMAI

Atliekant techninius patikrinimus keliuose, galima tikrinti toliau išvardytus dalykus ir naudoti toliau nurodytus metodus. Trūkumai yra defektų, kuriuos galima nustatyti, pavyzdžiai.

Dalykas	Metodas	Trūkumai
1. STABDYMO ĮRANGA		
1.1. Mechaninė būklė ir veikimas		
1.1.1. Darbinio stabdžio pedalo ašis	Apžiūrėti sudedamąsias dalis stabdžių sistemai veikiant. Pastaba. Transporto priemonės, kuriose įrengtos stabdžių sistemos su stiprintuvais, turėtų būti tikrinamos esant išjungtam varikliui.	a) Per didelė ašies įvarža. b) Ašis nusidėvėjusi arba pernelyg laisva.
1.1.2. Pedalo būklė ir stabdžių įjungimo įtaiso eiga	Apžiūrėti sudedamąsias dalis stabdžių sistemai veikiant. Pastaba. Transporto priemonės, kuriose įrengtos stabdžių sistemos su stiprintuvais, turėtų būti tikrinamos esant išjungtam varikliui.	a) Pernelyg didelė arba nepakankama laisvoji eiga. b) Stabdžių valdiklis išsijungia ne pagal reikalavimus. c) Nėra stabdžių pedalo paviršiaus slidumą mažinančios priemonės, ji atsilaisvinusi arba jos paviršius lygiai nudilęs.
1.1.3. Vakuuminis siurblys arba kompresorius ir rezervuarai	Apžiūrėti sudedamąsias dalis esant įprastam darbiniam slėgiui. Patikrinti prie kiek laiko pasiekiami saugi darbinio išretėjimo arba oro slėgio vertė ir išpėjamojo įtaiso, kontūrų apsauginio vožtuvo ir slėgio sumažinimo vožtuvo veikimą.	a) Išjungus išpėjamajam įtaisui (arba kai manometras rodo nesaugią vertę) oro slėgio arba išretėjimo nepakanka stabdžiams įjungti nors du kartus. b) Laikas, per kurį pasiekiami saugi darbinio oro slėgio arba išretėjimo vertė, neatitinka reikalavimų ^(*) . c) Neveikia kontūrų apsauginis vožtuvas arba slėgio sumažinimo vožtuvas.

▼ M2

Dalykas	Metodas	Trūkumai
		<p>d) Oro nuotėkis, dėl kurio pastebimai sumažėja slėgis, arba girdimas oro nuotėkis.</p> <p>e) Išorinis pažeidimas, dėl kurio gali pablogėti stabdžių sistemos veikimas.</p>
1.1.4. Nepakankamo slėgio išspėjamas manometras arba indikatorius	Patikrinti veikimą	Manometras arba indikatorius veikia blogai arba yra sugedęs.
1.1.5. Rankinio stabdžio valdymo vožtuvas	Apžiūrėti sudedamąsias dalis stabdžių sistemai veikiant.	<p>a) Valdymo įtaisas įtrūkęs, pažeistas arba pernelyg susidėvėjęs.</p> <p>b) Valdymo įtaisas nepatikimai pritvirtintas ant vožtuvo arba nepatikimai pritvirtintas vožtuvas.</p> <p>c) Atsilaisvinusios jungtys arba yra nuotėkis iš sistemos.</p> <p>d) Veikimas netinkamas.</p>
1.1.6. Stovėjimo stabdžio valdymo svirtis, stovėjimo stabdžio reketinis mechanizmas	Apžiūrėti sudedamąsias dalis stabdžių sistemai veikiant.	<p>a) Reketinis mechanizmas fiksuojamas netinkamai.</p> <p>b) Pernelyg didelis svirties ašies arba reketinio mechanizmo susidėvėjimas.</p> <p>c) Dėl svirties pernelyg didelės eigos galima spręsti, kad sureguliuota netinkamai.</p> <p>d) Valdymo įtaiso nėra, jis pažeistas arba neveikia.</p> <p>e) Netinkamas veikimas, išspėjamas indikatorius rodo netinkamą veikimą.</p>
1.1.7. Stabdymo sistemos čiaupai (atbuliniai vožtuvai, apsauginiai vožtuvai, reguliatoriai)	Apžiūrėti sudedamąsias dalis stabdžių sistemai veikiant.	<p>a) Čiaupas pažeistas arba oro nuotėkis per didelis.</p> <p>b) Iš kompresoriaus išmetama per daug alyvos.</p> <p>c) Čiaupas nepatikimai arba netinkamai pritvirtintas.</p> <p>d) Hidraulinių stabdžių skysčio nuotėkis.</p>
1.1.8. Priekabos stabdžių jungtys (elektrinės ir pneumatinės)	Atjungti ir vėl prijungti visas stabdžių sistemos jungtis, kuriomis vilkikas sujungtas su priekaba.	<p>a) Sugedęs čiaupas arba automatinis sandarinimo vožtuvas.</p> <p>b) Čiaupas arba vožtuvas nepatikimai arba netinkamai pritvirtintas.</p> <p>c) Per didelis nuotėkis.</p> <p>d) Sujungta netinkamai arba neprijungta.</p> <p>e) Netinkamas veikimas.</p>
1.1.9. Suspausto oro balionas	Apžiūrėti	<p>a) Balionas apgadintas, pažeistas korozijos arba nesandarus.</p> <p>b) Neveikia išleidimo čiaupas.</p> <p>c) Balionas nepatikimai arba netinkamai pritvirtintas.</p>

▼ M2

Dalykas	Metodas	Trūkumai
1.1.10. Stabdžių stiprintuvai, pagrindinis cilindras (hidraulinės sistemos)	Apžiūrėti sudedamąsias dalis stabdžių sistemai veikiant.	<ul style="list-style-type: none"> a) Stiprintuvus sugedęs arba neveiksmingas. b) Pagrindinis cilindras sugedęs arba nesandarus. c) Pagrindinis cilindras nepatikimai pritvirtintas. d) Trūksta stabdžių skysčio. e) Nėra pagrindinio cilindro rezervuaro dangtelio. f) Šviečia arba neveikia stabdžių skysčio signalinė lemputė. g) Netinkamai veikia stabdžių skysčio lygio išpėjamasis įtaisas.
1.1.11. Standūs stabdžių sistemos vamzdeliai	Apžiūrėti sudedamąsias dalis stabdžių sistemai veikiant.	<ul style="list-style-type: none"> a) Didelis gedimo arba plyšimo pavojus. b) Nuotėkis iš vamzdelių arba jungčių. c) Vamzdeliai pažeisti arba per daug paveikti korozijos. d) Vamzdeliai ne savo vietoje.
1.1.12. Lanksčios stabdžių sistemos žarnelės	Apžiūrėti sudedamąsias dalis stabdžių sistemai veikiant.	<ul style="list-style-type: none"> a) Didelis gedimo arba plyšimo pavojus. b) Stabdžių žarnelės pažeistos, nutrintos, susisukusios ar per trumpos. c) Nuotėkis iš žarnelių arba jungčių. d) Žarnelės išsipučia veikiant slėgiui. e) Žarnelės akytos.
1.1.13. Stabdžių antdėklai ir trinkelės	Apžiūrėti	<ul style="list-style-type: none"> a) Per didelis antdėklo arba trinkelės nusidėvėjimas. b) Antdėklo arba trinkelės užteršimas (alyva, tepalu ir t. t.). c) Nėra antdėklo arba trinkelės.
1.1.14. Stabdžių būgnai, stabdžių diskai	Apžiūrėti	<ul style="list-style-type: none"> a) Būgnas arba diskas pernelyg nusidėvėjęs, subraižytas, įtrūkęs, nepatikimai įtvirtintas ar suskilęs. b) Būgno arba disko užteršimas (alyva, tepalu ir t. t.). c) Nėra būgno arba disko. d) Nepatikimai pritvirtintas pagrindas.
1.1.15. Stabdžių lynai, trauklės, svirtys, jungtys	Apžiūrėti sudedamąsias dalis stabdžių sistemai veikiant.	<ul style="list-style-type: none"> a) Lynas pažeistas arba surištas. b) Sudedamoji dalis per daug nusidėvėjusi ar pažeista korozijos. c) Lynas, trauklė arba jungtis nepatikimai įtvirtinti. d) Lyno kanalas pažeistas.

▼ M2

Dalykas	Metodas	Trūkumai
		<ul style="list-style-type: none"> e) Ribojamas stabdžių sistemos dalių laisvas judėjimas. f) Neįprasta svirčių arba jungčių eiga, iš kurios galima spręsti, kad netinkamai sureguliuota arba kad nusidėvėjimas per didelis.
1.1.16. Stabdžių cilindrui (įskaitant stabdymo mechanizmą su spyruokliniu energijos akumuliatoriumi ar hidraulinius cilindrus)	Apžiūrėti sudedamąsias dalis stabdžių sistemai veikiančias.	<ul style="list-style-type: none"> a) Cilindras įtrūkęs ar pažeistas. b) Cilindras nesandarus. c) Cilindras nepatikimai arba netinkamai pritvirtintas. d) Cilindras pernelyg pažeistas korozijos. e) Nepakankama arba per didelė darbinio stūmoklio arba diafragmos eiga. f) Nėra purvasaugio arba jis pernelyg pažeistas.
1.1.17. Stabdymo jėgos reguliatorius	Apžiūrėti sudedamąsias dalis stabdžių sistemai veikiančias.	<ul style="list-style-type: none"> a) Trauklės defektas. b) Trauklė netinkamai sureguliuota. c) Reguliatorius užstrigęs arba neveikia. d) Reguliatoriaus nėra. e) Nėra informacinės lentelės. f) Duomenys neįskaitomi arba neatitinka reikalavimų ⁽⁶⁾.
1.1.18. Tarpo reguliatoriai ir indikatoriai	Apžiūrėti	<ul style="list-style-type: none"> a) Reguliatorius pažeistas, užstrigęs arba jo eiga neįprasta, pernelyg nusidėvėjęs arba netinkamai sureguliuotas. b) Reguliatorius sugedęs. c) Reguliatorius netinkamai įrengtas arba pakeistas.
1.1.19. Stabdžio-lėtintuvo sistema (jeigu įrengta arba jeigu privalo būti įrengta)	Apžiūrėti	<ul style="list-style-type: none"> a) Nepatikimos jungtys arba tvirtinimo detalės. b) Sistema akivaizdžiai sugedusi arba jos nėra.
1.1.20. Automatinis priekabos stabdžių veikimas	Atjungti priekabos stabdžių jungtį nuo vilkiko.	Atjungus priekabą, jos stabdžiai automatiškai nesuveikia.
1.1.21. Visa stabdymo sistema	Vizuali apžiūra	<ul style="list-style-type: none"> a) Kiti sistemos įtaisai (pvz., užšalimo saugiklis, oro džiovin tuvas ir t. t.) pažeisti iš išorės arba paveikti korozijos tiek, kad tai turi neigiamos įtakos stabdymo sistemai. b) Pernelyg didelis oro arba antifrizo nuotėkis. c) Nepatikimai arba netinkamai pritvirtinta bet kuri iš sudedamųjų dalių. d) Netinkamai suremontuota arba pakeista bet kuri iš sudedamųjų dalių.

▼ **M2**

Dalykas	Metodas	Trūkumai
1.1.22. Patikrinimo jungtys (jeigu yra arba turi būti)	Apžiūrėti	a) Nėra. b) Pažeistos, netinkamos naudoti arba nesandarios.
1.2. Darbinio stabdžio veikimas ir veiksmingumas		
1.2.1. Veikimas (E)	Išbandyti naudojant statinį stabdžių bandymo įrenginį; stabdymo jėga palaipsniui didinti iki didžiausios.	a) Nepakankama vieno arba daugiau ratų stabdymo jėga. b) Vieno rato stabdymo jėga nesiekia 70 % kito tos ašies rato didžiausios stabdymo jėgos. c) Stabdymo jėga didėja netolygiai (staiga). d) Kurio nors rato stabdžių veikimo delsa. e) Per dideli stabdymo jėgos svyravimai per vieną rato sukį.
1.2.2. Veiksmingumas (E)	Išbandyti naudojant statinį stabdžių bandymo įrenginį ir nustatytą masę.	a) Matavimo prietaisų rodmenys mažesni už toliau nurodytuosius. b) M ₁ , M ₂ ir M ₃ kategorijų – 50 % ⁽¹⁾ c) N ₁ kategorijos – 45 % d) N ₂ ir N ₃ kategorijų – 43 % ⁽²⁾ e) O ₂ , O ₃ ir O ₄ kategorijų – 40 % ⁽³⁾
1.3. Atsarginio (avarinio) stabdžio veikimas ir veiksmingumas (jeigu tai atskira sistema)		
1.3.1. Veikimas (E)	Jeigu atsarginė stabdymo sistema atskirta nuo darbinės stabdymo sistemos, taikyti 1.2.1 punkte nurodytą metodą.	a) Nepakankama vieno arba daugiau ratų stabdymo jėga. b) Vieno rato stabdymo jėga nesiekia 70 % kito tos ašies rato didžiausios stabdymo jėgos. c) Stabdymo jėga didėja netolygiai (staiga).
1.3.2. Veiksmingumas (E)	Jeigu atsarginė stabdymo sistema atskirta nuo darbinės stabdymo sistemos, taikyti 1.2.2 punkte nurodytą metodą.	Stabdymo jėga nesiekia 50 % ⁽⁴⁾ darbinio stabdžio stabdymo jėgos, nurodytos 1.2.2 punkte, atsižvelgiant į didžiausią leidžiamą masę arba (pusprikabėms) bendrą leidžiamą ašių apkrovą.
1.4. Stovėjimo stabdžio veikimas ir veiksmingumas		
1.4.1. Veikimas (E)	Stabdys įjungiamas esant transporto priemonei ant statinio stabdžių bandymo įrenginio.	Stabdys neužblokuoja vieno ar daugiau ratų.
1.4.2. Veiksmingumas (E)	Išbandyti naudojant statinį stabdžių bandymo įrenginį ir nustatytą masę.	Neužtikrinamas bet kurios kategorijos transporto priemonės bent 16 % stabdymo veiksmingumas atsižvelgiant į didžiausią leistiną masę arba variklinės transporto priemonės bent 12 % stabdymo veiksmingumas atsižvelgiant į didžiausią leidžiamą transporto priemonių junginio masę (pasirenkama didesnė vertė).

▼ M2

Dalykas	Metodas	Trūkumai
1.5. Stabdžio-lėtintuvo sistemos veikimas	Apžiūrėti ir, jeigu įmanoma, patikrinti, ar sistema veikia.	a) Stabdymo veiksmingumas kinta netolygiai (netaikoma variklinio stabdžio sistemoms). b) Sistema neveikia.
1.6. Stabdžių su antiblokavimo įtaisų sistema	Patikrinti, kaip veikia išpėjamasis įtaisas.	a) Išpėjamasis įtaisas veikia netinkamai. b) Išpėjamasis įtaisas rodo, kad sistema veikia netinkamai.

8. NEIGIAMAI VEIKSNIAI

8.2. Išmetamieji teršalai

8.2.1. Benzininio variklio išmetamieji teršalai

8.2.1.1. Išmetamųjų teršalų kontrolės įranga	Apžiūrėti	a) Trūksta gamintojo sumontuotos išmetamųjų teršalų kontrolės įrangos arba akivaizdu, kad ji sugedusi. b) Yra nuotėkių, dėl kurių išmetamųjų teršalų kiekio matavimo rezultatai gali būti netikslūs.
8.2.1.2. Išmetamieji dujiniai teršalai (E)	Išmatuoti naudojant išmetamųjų dujų analizatorių ir laikantis nustatytų reikalavimų ^(*) . Jei transporto priemonėje įrengta tinkama diagnostikos sistema (OBD sistema), užuot atlikus išmetamųjų teršalų kiekio matavimą varikliui veikiant tuščiąja eiga ir atsižvelgiant į gamintojo rekomendacijas dėl veikimo režimo nustatymo ir kitus reikalavimus ^(*) bei įvertinant atitinkamus nuokrypius, išmetamųjų teršalų kontrolės sistemos veikimą galima patikrinti pagal atitinkamus OBD rodmenis ir patikrinti, ar tinkamai veikia OBD sistema. Antraip išmatuoti nuotolinio matavimo įranga ir patvirtinti rezultatą įprastais bandymo metodais.	a) Išmetamųjų dujų kiekis viršija tam tikrus gamintojo nurodytus dydžius b) arba, jeigu tokios informacijos nėra, išmetamas CO kiekis viršija: (1) transporto priemonių, kuriose nėra įrengtos šiuolaikinės išmetamųjų teršalų kontrolės sistemos: — 4,5 % arba — 3,5 %, atsižvelgiant į pirmosios registracijos datą arba į reikalavimuose nurodytą paskirtį ^(*) ; (2) transporto priemonių, kuriose įrengta šiuolaikinė išmetamųjų dujų kontrolės sistema: — varikliui veikiant tuščiąja eiga – 0,5 %, — varikliui veikiant tuščiąja eiga, padidintu sukčių dažniu – 0,3 % arba — varikliui veikiant tuščiąja eiga – 0,3 % ^(*) — lipsa text atsižvelgiant į pirmosios registracijos datą arba į reikalavimuose nurodytą paskirtį ^(*) .

▼ M2

Dalykas	Metodas	Trūkumai
		<p>c) Lambda vertė yra už intervalo $1 \pm 0,03$ ribų arba neatitinka gamintojo specifikacijų.</p> <p>d) Transporto priemonės diagnostikos sistemos rodmenys patvirtina reikšmingą triktį.</p> <p>e) Iš nuotolinio matavimo įranga nustatytų rezultatų matyti, kad yra reikšmingas reikalavimų neatitikimas.</p>

8.2.2. Dizelinių variklių išmetamieji teršalai

8.2.2.1. Išmetamųjų teršalų kontrolės įranga	Apžiūrėti	<p>a) Trūksta gamintojo sumontuotos išmetamųjų teršalų kontrolės įrangos arba akivaizdu, kad ji sugedusi.</p> <p>b) Yra nuotėkių, dėl kurių išmetamųjų teršalų kiekio matavimo rezultatai gali būti netikslūs.</p>
8.2.2.2. Išmetamųjų dujų neskaidrumas (E)	<p>a) Išmetamųjų dujų neskaidrumą matuoti varikliui laisvai išibėgėjant (be apkrovos, nuo tuščiosios eigos iki variklio ribinio sūkių dažnio), pavarų perjungimo svirčiai esant neutralioje padėtyje ir nuspaudus sankabą.</p> <p>b) Transporto priemonės veikimo režimo nustatymas prieš tikrinimą.</p> <p>1. Transporto priemonės gali būti tikrinamos nenustačius veikimo režimo, nors saugos sumetimais reikėtų patikrinti, ar variklis sušilęs ir yra tinkamos mechaninės būklės.</p> <p>2. Veikimo režimo nustatymo reikalavimai:</p> <p>i) variklis turi būti visiškai sušildytas, pvz., variklio alyvos temperatūra, matuojama zonu alyvos lygio matuoklio vamzdyje, turi būti ne mažesnė kaip $80\text{ }^{\circ}\text{C}$ arba įprasta darbinė temperatūra (jei darbinė temperatūra mažesnė už nurodytąją), arba turi būti bent lygiavertė variklio bloko temperatūra, išmatuota šiluminio spinduliavimo lygiu. Jeigu dėl transporto priemonės konstrukcijos taip matuoti būtų praktiškai neįmanoma, įprastą variklio darbinę temperatūrą galima nustatyti kitais būdais, pvz., pagal variklio aušinimo ventiliatoriaus veikimą;</p>	<p>a) Transporto priemonių, įregistruotų ar pirmą kartą pradėtų eksploatuoti po reikalavimuose ^(a) nustatytos datos, išmetamųjų dujų neskaidrumas viršija lygį, užrašytą ant transporto priemonėje gamintojo įrengtos lentelės;</p> <p>b) jeigu tokios informacijos nėra arba jeigu pagal reikalavimus ^(a) etaloninių verčių taikyti negalima:</p> <p>— dizeliniai varikliai be pripūtimo – $2,5\text{ m}^{-1}$,</p> <p>— varikliai su turbininiu kompresoriumi – $3,0\text{ m}^{-1}$,</p> <p>arba, jeigu tai reikalavimuose ^(a) nurodytos transporto priemonės arba transporto priemonės, registruotos arba pradėtos naudoti po reikalavimuose ^(a) nurodytos datos –</p> <p>— $1,5\text{ m}^{-1}$ ⁽⁶⁾.</p> <p>c) Iš nuotolinio matavimo įranga nustatytų rezultatų matyti, kad yra reikšmingas reikalavimų neatitikimas.</p>

▼ M2

Dalykas	Metodas	Trūkumai
	<p>ii) išmetimo sistema turi būti prapūsta ne mažiau kaip per tris variklio laisvo išibėgėjimo ciklus arba lygiaverčiu būdu.</p> <p>c) Tikrinimo tvarka.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Variklis ir turbininis kompresorius (jei yra) prieš kiekvieną laisvojo išibėgėjimo ciklą turi veikti tuščiajame eiga. Didelės galios dyzelinių variklių atveju tai reiškia ne mažiau kaip 10 sekundžių pauzę po akceleratoriaus pedalo atleidimo. 2. Kiekvienas laisvojo išibėgėjimo ciklas turi būti pradamas greitai ir nuosekliai (greičiau kaip per vieną sekundę), bet ne per staigiai, paspaudžiant akceleratoriaus pedalą iki galo, kad įpurškimo siurblys veiktų didžiausiu pajėgumu. 3. Per kiekvieną laisvojo išibėgėjimo ciklą, prieš atleidžiant akceleratoriaus pedalą, variklis turi pasiekti ribinį sūkių dažnį, o transporto priemonės su automatine transmisija – gamintojo nurodytą sūkių dažnį arba, jei tokios informacijos nėra, du trečdalius ribinio sūkių dažnio. Tai galima patikrinti, pvz., stebint variklio sūkių dažnį arba paliekant pakankamai laiko nuo pirmojo akceleratoriaus pedalo paspaudimo iki atleidimo, o M₂, M₃, N₂ ar N₃ kategorijų transporto priemonėms – ne trumpiau kaip 2 sekundes. 4. Transporto priemonės pripažįstamos netinkamomis tik jei ne mažiau kaip trijų laisvojo išibėgėjimo ciklų verčių aritmetinis vidurkis viršija ribinę vertę. Skaičiuojant vidurkį galima neatsižvelgti į matavimo rezultatus, kurie labai skiriasi nuo vidurkio, arba apskaičiuoti vidurkį bet koku kitu statistinio skaičiavimo būdu, kuriuo atsižvelgiama į matavimo rezultatų sklaidą. Valstybės narės gali apriboti tikrinimo ciklų skaičių. 	

▼ M2

Dalykas	Metodas	Trūkumai
	<p>5. Kad būtų išvengta nereikalingų tikrinimų, valstybės narės gali pripažinti netinkamomis tas transporto priemones, kurių išmatuotos vertės labai viršija ribines vertes po mažiau kaip trijų laisvojo išibėgėjimo ciklą arba po prapūtimo ciklą. Taip pat nereikalingiems tikrinimams išvengti valstybės narės gali pripažinti tinkamomis tas transporto priemones, kurių išmatuotos vertės yra daug mažesnės už ribines vertes po mažiau kaip trijų laisvojo išibėgėjimo ciklą arba po prapūtimo ciklą ir atsižvelgiant į atitinkamus leidžiamus nuokrypius.</p> <p>Antraip išmatuoti nuotolinio matavimo įranga ir patvirtinti rezultatai įprastais bandymo metodais.</p>	

(¹) 48 % vertė taikoma transporto priemonėms, kurių stabdžių sistema neturi ABS įtaiso arba kurių tipas buvo patvirtintas iki 1991 m. spalio 1 d.

(²) 45 % vertė taikoma po 1988 m. įregistruotoms transporto priemonėms arba nuo dienos, nurodytos reglamentuose (^a) (taikoma vėlesnė data).

(³) 43 % vertė taikoma puspriekabėms ir priekaboms su grąžulu, įregistruotoms po 1998 m. ar nuo datos, nurodytos reglamentuose (^a) (taikoma vėlesnė data).

(⁴) 2,2 m/s² – galioja N₁, N₂ ir N₃ kategorijų transporto priemonėms.

(⁵) Transporto priemonės, kurių tipas patvirtintas pagal ribas, nurodytas Direktyvos 70/220/EEB su pakeitimais, padarytais Direktyva 98/69/EB arba vėliau, I priedo 5.3.1.4 skirsnio A arba B dalyje, arba kurios pirmą kartą įregistruotos arba pradėtos naudoti po 2002 m. liepos 1 d.

(⁶) Tipas patvirtintas laikantis Direktyvos 70/220/EEB I priedo 5.3.1.4 punkto B eilutėje nustatytų apribojimų su pakeitimais, padarytais Direktyva 98/69/EB, ar vėlesniais pakeitimais; Direktyvos 88/77/EEB I priedo 6.2.1 punkto B1, B2 ar C eilutės apribojimų su pakeitimais, padarytais Direktyva 1999/96/EB, ar vėlesniais pakeitimais arba pirmą kartą įregistruota ar pradėta eksploatuoti po 2008 m. liepos 1 d.

PASTABOS

(^a) „Reikalavimai“ nustatyti tipo patvirtinimo reikalavimais, galiojančiais pirmą kartą registruojant ar pirmą kartą pradėdant eksploatuoti, taip pat modifikavimo įpareigojimais arba registravimo šalies nacionalinės teisės aktais.